

SEED & BREAD

FOR THE SOWER

JES.55:10

FOR THE EATER

korte Bijbelse boodschappen van

THE WORD OF TRUTH MINISTRY

Otis Q. Sellers, Bijbelleraar

Vertaling © Stichting Lachai Roï, Lelystad, Nederland

Nr. 83

Als een mens sterft?

De vraag die als titel boven deze studie staat, komt uit het Woord van God. De aartsvader Job stelde hem toen hij antwoord gaf aan zijn drie vrienden. Nu het in een vet lettertype gedrukt is, zullen velen geneigd zijn te zeggen: Er is geen sprake van 'als'. Het is de mensen beschikt éénmaal te sterven, dat wordt met nadruk door de schrijver van de brief aan de Hebreëen gesteld (Hebr. 9:27). De titel hierboven is evenwel maar een gedeelte van de vraag, want het gaat om het tweede gedeelte van de vraag, die volledig luidt: 'Als een mens sterft, zou hij herleven?' (Job 14:14).

Voor de aanhangers van de traditionele, orthodoxe theologie, die zonder verder na te denken de Platonische theorieën over dood en leven hebben aangenomen, moet de vraag van Job tamelijk belachelijk overkomen. Aangezien, naar hun mening, niemand ooit is gestorven maar eenvoudigweg zijn lichaam verlaat om ergens verder te leven op een hoger bestaansniveau, waarom zouden we dan de belachelijke vraag stellen: 'Als een mens sterft?', omdat er voor zo iemand niet zoiets als de dood bestaat. En waarom zou iemand zich afvragen of hij weer zal leven, aangezien de doden altijd al blijven leven? Zoals een dienaar van de traditionele orthodoxie eens heeft verklaard: 'De ware mens is een ziel en vanaf het moment dat die is geschapen is hij onsterfelijk en zal hij altijd blijven voortbestaan, hetzij in een gezegende toestand, hetzij in de pijniging.'

Maar waar vinden we in het Woord van God zoiets als de schepping van een onsterfelijke ziel? We lezen over de schepping van de mens in Genesis 2:7 en daar zien we ook dat deze mens een levende ziel werd door van een volgende handeling van God. Als God een mens heeft geschapen, hoe kan het dan zijn dat als die mens sterft, de levende ziel die hij geworden is, door blijft leven? En bovendien, waarom zou de vraag gesteld worden 'Zou hij herleven?' als hij helemaal niet dood is?

De biblicist, die zichzelf heeft gezuiverd van de filosofie van Plato, zal onmiddellijk doorhebben dat de vraag van Job zowel zinvol als terecht is. Wij geven daar een bevestigend antwoord op en verklaren daarmee dat als een mens sterft hij weer opnieuw zal leven; niet omdat hij de ervaring van de dood overleeft, maar wegens de opstanding der doden, het enige waardoor een mens uit de staat van de dood kan worden gered.

De opstanding is het antwoord van God op de dood. Het is geen natuurlijk, maar een buitengewoon bovennatuurlijk en wonderbaarlijk proces. Er bestaat in de natuur geen proces zoals de opstanding uit de werkelijke dood. De mens vindt misschien enkele vage overeenkomsten met de opstanding in het ontwaken uit een slaap, in het uitbotten van bomen in het voorjaar, in het uitkomen van zaden in de grond, of in de transformatie van een pop tot een vlinder. Dit zijn evenwel alle levende processen. Er komt geen echte dood in voor. Een dode boom komt nooit weer tot leven en dood zaad zal niet uitkomen en een dode pop zal zich nimmer ontwikkelen tot een vlinder. En daarom blijft het, als een mens sterft en weer leeft, het gevolg van een bovennatuurlijke macht die boven alle natuurwetten uitstijgt en die hem doet opstaan uit de dood en hem opnieuw tot een levende ziel maakt.

Het is volkomen logisch en redelijk te stellen dat wanneer een mens sterft, die mens dood is. Het heeft geen zin dat te ontkennen en de Schrift bevestigt het met absolute zekerheid. Zoals Petrus, die in zijn geïnspireerde boodschap op de Pinksterdag verklaarde: 'Mannen broeders, men mag vrijuit tot u zeggen van de aartsvader David, dat hij én gestorven én begraven is, en zijn graf is bij ons tot op deze dag' (Hand. 2:29).

Als we de vraag: 'Als een mens sterft?' overwegen dienen we duidelijk onderscheid te maken tussen het sterven en de dood. Paulus verklaarde dat 'in Adam allen aan het sterven zijn', wat een eerlijke vertaling is van het Grieks van I Corinthe 15:22. Deze waarheid is gebaseerd op het verslag dat God heeft gegeven over de dood die in de wereld gekomen is. Met het oog op de waarheid dat Adam met de dood bedreigd werd als straf op zijn ongehoorzaamheid, moeten we een antwoord zien te vinden op de vraag: 'Wat wordt verstaan onder de dood die dreigde en welke dood heeft hij zich op de hals gehaald?' De Statenvertaling heeft:

En de HEERE God gebod den mens, zeggende: Van allen boom dezès hofs zult gij vrijelijk eten; Maar van den boom der kennis des goeds en des kwaads, daarvan zult gij niet eten; want ten dage, als gij daarvan eet, zult gij den dood sterven.

Deze woorden roepen de vraag op: Bedoelde God dat er een volledige beëindiging van het leven zou volgen op de daad van ongehoorzaamheid? Sommigen beweren dat aangezien Adam niet dood neerviel op de dag dat hij van de verboden vrucht at, het woord 'dood' een andere betekenis heeft dan wij er gewoonlijk aan geven. Er wordt beweerd dat hier de betekenis 'geestelijk dood' is, wat wordt omschreven als 'scheiding van God.' In de Bijbel bestaat er echter niet zoiets als 'geestelijk dood' en er bestaat geen bewijs dat Adam van

God werd gescheiden. Het eerste wat verteld wordt nadat Adam had gezondigd, was juist dat God contact met hem zocht (Gen. 3:8,9).

Hoewel het woord 'dood' in de Bijbel wel figuurlijk wordt gebruikt, is het altijd zonneklaar wanneer dat het geval is en dat moet niet gebruikt worden om de letterlijke dood te definiëren. God maakte het volstrekt duidelijk aan Adam wat Hij onder dood verstond toen Hij de aard van Adams straf herhaalde en uitlegde nadat deze had overtreden.

En tot de mens zeide Hij: Omdat gij naar uw vrouw hebt geluisterd en van de boom gegeten, waarvan Ik u geboden had: Gij zult daarvan niet eten,... in het zweet uws aanschijns zult gij brood eten, totdat gij tot de aardbodem wederkeert, omdat gij daaruit genomen zijt; want stof zijt gij en tot stof zult gij wederkeren (Gen. 3:17-19).

We zien dus dat, hoewel er iets drastisch was gebeurd op de dag dat hij overtrad, er geen sprake is van een plotseling einde aan het leven. De sleutel tot wat er gebeurd was, kunnen we vinden in de Hebreeuwse grondtekst van Genesis 2:16-17 waar het werkwoord 'sterven' in twee verschillende vormen is herhaald. Er zou moeten staan: 'stervende zult gij sterven.' Op de dag dat Adam zondigde, begon de dood dus te werken en deze bleef in hem werken tot hij de leeftijd van 930 jaar had bereikt. Dat is een ongelooflijke leeftijd, maar de eerste mens had zo'n volmaakte fysieke gezondheid dat de werking van de dood een lange tijd nodig had om hem uit te putten.

De apostel Paulus gaat verder in op deze waarheid in zijn geweldige uitspraak: 'Daarom, gelijk door één mens de zonde de wereld is binnengekomen en door de zonde de dood, zo is ook de dood tot alle mensen doorgedaan, omdat allen gezondigd hebben' (Rom. 5:12). Daarom kunnen we naar waarheid zeggen dat als een mens sterft de dood al vanaf zijn geboorte in hem aan het werk is geweest. Het grootste gedeelte van de tijd is hij waarschijnlijk latent aanwezig geweest, maar hij kan zich ook duidelijk hebben gemanifesteerd in ziekten, kwalen, mismaktheid, veroudering, maar hij blijft aan het werk totdat de mens op zijn afspraak verschijnt die niemand kan afzeggen.

In deze tijd waarin velen die dicht bij de dood geweest zijn hun misleidende ervaringen en voorstellingen gebruiken om de aard van de dood mee vast te stellen of zelfs te bewijzen dat de dood een voortzetting is van het leven, is het goed voor allen die de waarheid liefhebben om niet te letten op al dat soort ervaringen en stil te staan bij de zaak van iemand die werkelijk is gestorven zoals het is opgetekend in het Woord van God. We vinden het verslag van de dood en opstanding van Lazarus zoals het onder woorden is gebracht door de Heilige Geest. Daarmee hebben we dus een nog nauwkeuriger beeld dan wanneer we er zelf bij waren geweest en het met onze eigen ogen hadden gezien. Open uw Bijbel bij Johannes 11.

Lazarus, die met zijn twee zussen Maria en Martha in Betanië woonde, was ziek. Het stervensproces, dat in hem aan het werk was, zoals dat het geval is met alle mensen, was plotseling opgevlamd. Het smeulende vuur van de dood dat langzaam maar zeker ieder mens verteert was aangewakkerd tot een open vuur. Het was de zusters duidelijk dat het hier niet om een gewone ziekte ging

en daarom zonden zij het bericht tot de Here Jezus dat degene die Hij liefhad ziek was.

Toen Jezus dit hoorde, zei Hij: 'Deze ziekte is niet ten dode, maar ter ere Gods, opdat de Zoon van God erdoor verheerlijkt worde' (Joh. 11:4). Hij zei niet dat Lazarus niet zou sterven, maar alleen dat de ziekte niet tot de dood was. Aangezien Lazarus op het randje van de dood lag, zien we dat Hij in deze woorden geen natuurlijke of wonderbaarlijke genezing beloofde, maar het wonder van de opstanding dat Lazarus terug zou brengen tot het leven. Dat wat niet in de dood eindigt, moet eindigen in het leven, want er is geen tussenweg.

We weten dat de Heer Lazarus, Maria en Martha liefhad; toch bleef Hij meer dan twee dagen op dezelfde plaats; hierna zei Hij tot Zijn discipelen: 'Laten wij weder naar Judea gaan.' Hierop protesteerden de discipelen wegens het grote persoonlijke gevaar dat het voor hen allen opleverde. Onze Heer stelde hen gerust en verklaarde vervolgens: 'Lazarus, onze vriend, is ingeslapen, maar Ik ga daarheen om hem uit de slaap te wekken', waarbij Hij één stijfiguur gebruikte om de dood te beschrijven en een ander om te spreken van de opstanding uit de dood. Dood is geen slaap, net zomin als slaap de dood is. Zoals Rudolf Stier eens zei: 'Sedert de dagen van weleer hebben mensen op deze aarde, waaronder ook de kinderen Israëls, dit eufemisme gebruikt als zij spreken over de verschrikkelijke dood, wegens de uiterlijke overeenkomst en om er een zachte sluier mee over het graf te werpen; maar in de mond van de Heer wordt deze stijfiguur werkelijkheid.' Slaap is een goed beeld van de dood, aangezien een normale slaap zonder gewaarwording is, zonder kennis en van een ononderbroken vergetelheid zou moeten zijn.

De discipelen die niet graag het feit onder ogen wilden zien dat Lazarus dood was en dat de Heer dat had toegelaten, vatten het beeld op als een uitspraak over de werkelijkheid en zeiden: 'Here, als hij slaapt, zal hij herstellen', want zij gingen ervan uit dat de Heer had gesproken over de rust die in de slaap genoten wordt. Maar onze Heer zette dit ogenblikkelijk recht en zonder nog gebruik te maken van stijfiguren zei Hij tegen hen: 'Lazarus is dood.'

Op grond hiervan willen we aan iedere lezer van deze regels de vraag stellen: 'Was Lazarus dood of levend?' En op basis van het antwoord dat gegeven wordt, kunnen we hen die de waarheid liefhebben onderscheiden van hen die de traditie liefhebben, de gelovigen van de verdraaiers, de getrouwen van de trouwelozen en de volgelingen van de Bijbel van die van Plato.

Toen Jezus te Betanië aankwam, vroeg Hij hun Hem het graf te tonen en verzocht vervolgens om de steen die voor de ingang van het graf lag weg te rollen. Hiertegen protesteerde Maria, omdat Lazarus al vier dagen dood was en de ontbinding al vergevorderd zou zijn en omdat de hele toestand walgelijk zou worden wegens de stank en de aanblik. De steen werd desalniettemin weggenomen en de Heer riep: 'Lazarus, kom naar buiten!' En het nauwgezette verslag vertelt ons: 'Hij die gestorven was kwam naar buiten' (lett.).

Dit verslag van de dood en opstanding van Lazarus geeft ons het volledige antwoord op de Bijbelse vraag: 'Als een mens sterft, zou hij herleven?' de mens Lazarus is gestorven. Hij bevond zich gedurende vier volle dagen in de staat van de dood. Hij kwam uit de staat des doods toen zijn naam werd geroepen door de Here Jezus. Over zijn ervaringen toen hij dood was, heeft hij niets gezegd en daarover wordt ons niets verteld. Dit laat ons de waarheid zien van Prediker 9:10: 'Al wat uw hand vindt om naar uw vermogen te doen, doe dat, want er is geen werk of overleg of kennis of wijsheid in het dodenrijk (*sheol*), waarheen gij gaat.'